

Projektredovisning

UngKomp 2.0 Finsam Gotland
Arbetsförmedlingen Visby

© Arbetsförmedlingen
Författare: Ursula Kaliszewska och Tina Ersson
Datum: 2019-07-24
Diarienummer: Af-2019/0033 2995

Innehåll

1. Bakgrund.....	4
2. Projektredovisning.....	5
3. Utvärdering	7
4. Implementering och förslag till vidareutveckling.....	8

1 Bakgrund

UngKomp är en plattform för samverkan kring unga vuxna upp till 24 år med komplexa svårigheter att nå självständighet i vuxenvärlden och i behov av extra stöd och samordnade insatser för att underlätta övergången mellan skola och arbetsliv. Verksamheten bedrivs i samarbete mellan Arbetsförmedlingen och Region Gotland i ett multikompetent team, samlokaliserat i gemensamma lokaler sedan 2014 och som delfinansierats med ESF-medel fram till den 31 mars 2018.

UngKomp som plattform har även varit en bärande verksamhet i överenskommelsen inom ramen för DUA – Delegationen Unga och nyanlända till arbete, mellan Arbetsförmedlingen och Region Gotland 2015-2018 i syfte att minska ungdomsarbetslösheten på Gotland. Resultatet av samarbetet har inneburit en halvering av ungdomsarbetslösheten och av antalet unga (hushåll) som får ekonomiskt bistånd. Vidare har organisatoriska nätverk och strukturer stärkts mellan berörda aktörer som möter unga vuxna, liksom metoder, rutiner och utvecklade arbetssätt.

Även om ungdomsarbetslösheten har minskat på Gotland finns ett fortsatt stort behov av myndighetskombinerade resurser som kan bidra till ett mer effektivt samarbete för ett extra stöd till unga vuxna som annars riskerar att hamna mellan stolarna och i ett utanförskap. Gotlands län har landets högsta andel inskrivna (18-64 år) öppet arbetslösa och i program med funktionsnedsättning. De vanligaste funktionsnedsättningarna bland såväl unga som äldre, är specifik kognitiva samt psykiska funktionsnedsättningar.

Under 2019 bedöms gruppen unga nyanlända som lämnar skolan öka, liksom behovet av studie- och yrkesvägledning. Under hösten 2018 har ett gemensamt initiativ tagits från näringslivet och Polisen i kontakter med UngKomp i syfte att förstärka det brottsförebyggande samarbetet. Sammantaget motiverar de goda resultaten och uppnådda effekterna att fortsätta utveckla samverkan inom ramen för det multikompetenta teamet inom UngKomp, utöka målgruppen med unga nyanlända samt ytterliga förstärka nätverket med fler aktörer.

Det multikompetenta teamet består idag av tre arbetsförmedlare, en sju-konsulent, en arbetspsykolog, en studiecoach samt en kundvärd som har en nära vardagssamverkan med Kompetenscentrum, Ungdomskraft, Stöd och försörjning/Unga vuxna, MiniMaria m.fl.

Problemområde: Från och med januari 2019 ändras de ekonomiska förutsättningarna för Arbetsförmedlingen genom neddragningar som påverkar möjligheterna att fortsätta finansiera specialistkompetens i form av en arbetspsykolog i det multikompetenta teamet inom UngKomp.

Psykologens roll och funktion är särskilt viktig med hänsyn till den stora gruppen unga med psykiska och specifikt kognitiva funktionsnedsättningar och i arbetet med kartläggning, utredning, fördjupad vägledning, stödsamtal samt anpassning av arbets- och studiesituationer. Psykologen har även en handledande/konsultativ stödroll för flera samverkande aktörer i

metodutveckling och kunskapsproduktion. Vidare finns ett stort behov av att förstärka teamet inom studie- och yrkesvägledning samt att utveckla arbetsmetoden inom *supported education* för att fler unga med funktionsnedsättning och/eller komplexa svårigheter ska kunna påbörja/fullfölja studier.

Arbetsförmedlingen har via Finsam Gotland erhållit projektmedel för motsvarande 1 arbetspsykologtjänst under 2019-01-01 till 2019-06-30.

2. Projektredovisning

Projektet UngKomp 2.0 har omfattat insatser riktade mot deltagare (arbetssökande kvinnor och män 16-24 år inskrivna på Arbetsförmedlingen), samverkanspartners samt metodutveckling, vilka redovisas nedan, liksom resultat och synpunkter från deltagare.

Deltagare

Arbetspsykologen har mött:

- 8 deltagare i gemensamt kartläggningssamtal ihop med handläggare
- 8 deltagare i individuella insatser (stödsamtal, motiverande samtal, rådgivning, vägledning) varav 2 deltagare som fått genomgå arbetspsykologisk utredning
- 2 deltagare i individuell fördjupad kartläggning
- 7 ärenden ledde till SPC-ärende (specialistinsats)

Antal konsultationer

- ca 10-15/vecka, merparten internt mot UngKomp/AF. De flesta ärenden är dock samverkansärenden där socialtjänst, sjukvård och/eller beroendevård varit involverade.

Samverkansforum

UngKomp har initierat och utvecklat en rad samverkansforum med andra myndigheter och instanser. Arbetspsykologen har initierat ett samverkansforum med Mini-Maria (beroendevård i samverkan mellan sjukvård och socialtjänst för unga upp till 25 år), som äger rum regelbundet ca 3 ggr/halvår.

Metodutveckling

Alla behövs på Gotland

Under hösten 2018 har ett gemensamt initiativ tagits från näringslivet och Polisen i kontakter med UngKomp i syfte att förstärka det brottsförebyggande arbetet genom att erbjuda ungdomar/unga vuxna praktik med sikte på anställning.

Under våren 2019 har flera av de företag som anslutit sig till ABPG tagit emot minst en praktikant som förmedlats via UngKomp. Ett av de anslutna företagen har visat på att man vill ta nästa steg och utveckla sin kompetens att möta de unga praktikanterna, bl a genom att öka kunskapen om handledarrollen och funktionsnedsättningar och hur dessa kan yttra sig i arbetet.

Arbetspsykologen har i samarbete med specialister på fastlandet tagit fram en anpassad heldags handledarutbildning. Denna kommer hållas tillsammans med utvald arbetsgivare och personal hösten 2019.

Motiverande samtal

Arbetspsykologen har under våren 2019 hållit i en tredagars basutbildning i Motiverande samtal (MI) för personal inom Finsams parter. Metoden bygger på att man håller i åtanke och accepterar att människor som behöver förändra sitt beteende har varierande förutsättningar och vilja till förändring. Kommunikationsformen är inte fördömande eller nedbrytande. Man försöker istället göra klienten mer medveten om problem som kan uppstå och vilka konsekvenser och risker som beteendet för med sig. Alternativt kan behandlaren hjälpa klienten med att föreställa sig en bättre framtid, och på så sätt öka motivationen.

Finsam har haft som strategi under flera år att öka MI-kompetensen på Gotland och att bygga upp en lokal utbildarkompetens. Arbetspsykologen har varit drivande i etablerandet av ett nätverk för MI-utövare som är öppet för alla intresserade på Gotland. Inom ramen för MI-nätverket har flera personer tagit steget till att bli MI-inspiratörer på sina respektive arbetsplatser (inom bl a HSF, SOF, OOF, UAF etc). Flera har även tagit steget till eller är på väg att själva bli utbildare, varmed Gotland är på god väg att bli självförsörjande på MI-utbildarkompetens.

Deltagare – insatser och metoder som använts och vad de har lett till

Kartläggning/fördjupad kartläggning och Arbetspsykologisk resursanalys

Arbetspsykolog gör (enskilt eller tillsammans med handläggare) initialt en kartläggning av deltagarens situation, erfarenheter och resurser i syfte att skapa en samarbetsallians med deltagaren, bedöma förutsättningarna och kunna välja rätt insats/tjänst i dialog med densamme samt för att bedöma vilka instanser Af behöver samverka med för att hjälpa deltagaren framåt. Ofta läser arbetspsykologen medicinska handlingar som deltagaren har med sig och tolkar dessa samt rekommenderar anpassningar. Arbetspsykologen tar vid behov kontakt med samverkande myndighet och gör en gemensam planering.

Stödsamtal och motiverande samtal

Deltagare som står långt från arbetsmarknaden och där planerade insatser inte haft önskad effekt kan erbjudas stödsamtal eller motiverande samtal. Stödsamtal har haft god effekt inför/under arbetsträning för deltagare som haft svårt att ta steget samt för att förebygga avbrott.

Uppföljning av arbetsträning

Deltagare som stått mycket långt från arbetsmarknaden och som varit i behov av många insatser i samverkan med andra instanser (sjukvård, socialtjänst, beroendevård etc.) innan planering av arbetsträning varit möjlig, och som följts av arbetspsykologen, har följts upp av arbetspsykologen för att kunna koordinera den arbetslivsinriktade rehabiliteringen parallellt med den medicinska.

Resultatet har varit att deltagarna genomfört en arbetsträning varefter de kunnat gå vidare till studier, anställning med stöd, resp. sökt aktivitetsersättning.

Arbetspsykologisk utredning (APU)

Fler deltagare har haft behov av att genomgå arbetspsykologisk utredning (APU) än vad som varit möjligt för arbetspsykologen att erbjuda, då insatsen är mycket tidskrävande. De deltagare vars behov av APU bedöms som störst är unga nyanlända som inte klarar att genomföra de studier som planerats via Kompetenscentrum (KC). Dessa personer har ofta kort skoltid bakom sig i hemlandet och endast några få år i svensk språkundervisning innan de går över i vuxenutbildning. De har inga utredningar med sig och lite är känt om deras utbildnings- och funktionsbakgrund. I planeringen av studier upplever man från KC att man "skjuter från höften" med misslyckanden, avbrott och omstarter som följd.

APU har för en deltagare visat sig vara en framgångsrik metod för att hitta rätt i den arbetsmarknadspolitiska bedömningen, för att göra en bra planering inför studier samt för att klargöra funktionsnedsättning och kunna rekommendera vidare utredning eller behandling i sjukvården. APU har också i två fall resulterat i utskrivning och överlämning till socialtjänsten.

Fördjupad vägledning

Arbetspsykologen har erbjudit en deltagare fördjupad vägledning (samtalsserie, intresseinventering och personlighetstestning). Deltagaren, som var i arbetsträning, upplevde att hen fick en riktning på sina framtidsplaner genom att få en bild av sina egenskaper och sin intresseprofil. Hen fick en tydligare inriktning mot anpassade yrkesutbildning och gick vidare till rådgivning hos SYV. Fler deltagare har haft behov av vägledning hos arbetspsykolog än vad som varit möjligt att erbjuda, då insatsen blivit tidskrävande efter att arbetspsykolog inte längre har möjlighet att använda E-guide-materialet (vägledningsmaterial som personal på UngKomp hade licens att nyttja under projektiden 2016-2018).

3. Utvärdering

Projektet UngKomp 2.0 har som metod i utvärderingen använt NNS (Nationella Nätverket för Samordningsförbund) pågåendeenkät deltagare: *Hur vet vi att det blir bättre?* som finns att ladda ner från deras hemsida. Enkäten har lämnats ut till 15 deltagare (11 män och 4 kvinnor) som svarat anonymt på frågor om deras upplevelse av:

- Det stöd som erbjuds är organiserat runt dina behov
- Du har inflytande och får den tid du behöver på dig
- Det finns någon som håller samman dina olika myndighetskontakter
- Du känner att det har skett en stegförflyttning närmare arbetsmarknaden/egen försörjning för din del

Frågorna besvaras utifrån en skala:

Aldrig (1) Sällan (2) Ibland (3) Ofta (4) För det mesta (5) Alltid (6)

Sammanställning enkätsvar med ett medelvärde utifrån skalan 1-6 (se ovan):

1. Får du stöd på ett sätt som är till stor nytta för dig?
Svar: 5,06
2. Är du med och bestämmer vilket stöd du ska få?
Svar: 5,26
3. Får stödet ta den tid du behöver?
Svar: 4,66
4. Har du en person eller ett team som du kan vända dig till med dina frågor och behov?
Svar: Samtliga har svarat Ja på frågan
5. Har det stöd du fått hjälpt dig att utveckla sätt att hantera din situation?
Svar: 4,88
6. Känner du dig mer redo att kunna arbeta eller studera?
Svar: 5,26
7. Upplever du att personalen tar tillvara dina erfarenheter, kunskaper och synpunkter?
Svar: 5,13

Sammanfattningsvis kan konstateras att av de som har besvarat pågåendeenkäten har upplevelsen av att få stöd som är till nytta, få vara med och bestämma vilket stöd man ska få samt upplevt att man tillvaratagit personens erfarenheter, kunskaper och synpunkter ett samlat medelvärde motsvarande Till mycket stor del-Helt och hållet (5-6). Därtill har flertalet uppgett att de känt sig mer redo att kunna arbeta eller studera efter att ha tagit del av insatser inom ramen för UngKomp 2.0. Resultatet av utvärderingen behöver vidare studeras och följas upp med reflektioner kring lärande inför fortsatt implementering och dialog om utveckling och förbättring av verksamhet i samverkan.

4. Implementering och förslag till vidareutveckling

Projektet UngKomp 2.0 inom ramen för Finsam Gotland har möjliggjort ett förstärkt metodutvecklingsarbete som även bekräftat tidigare kunskap om framgångsrika metoder och arbetssätt. Det är tydligt att insatser i samverkan inom det "mellanrum" där ordinarie verksamheters uppdrag inte räcker till gör viktig skillnad. I möjligaste utsträckning kommer erfarenheterna av UngKomp 2 att implementeras i ordinarie verksamhet. Samtidigt står Arbetsförmedlingen inför stora förändringar avseende uppdrag och utformning, därmed blir samverkan fortsatt mycket viktig för att möta personer i behov av fördjupat och samordnat stöd för att finna, få och behålla arbete och egen försörjning samt bidra till arbetskrafts- och kompetensförsörjningen.

Tankar framåt – medskick till Finsam Gotlands parter:

- Psykologresursen skulle kunna samutnyttjas med fler av de verksamheter som finns under FINSAMs paraply och som möter målgruppen
- Det finns ett kvarstående stort behov av att utveckla arbetsmetoden inom *supported education* för att fler unga med funktionsnedsättning och/eller komplexa svårigheter ska kunna påbörja/fullfölja studier

- Samlokalisering tillsammans med andra verksamheter som erbjuder nära stöd i kombination med arbetslivsinriktad rehabilitering i samverkan underlättar överlämning mellan verksamheterna utan långa ledtider och effektivare resursanvändning.
- Långsiktighet och hållbarhet i planeringen för verksamhet är eftersträvansvärt. Kortsiktighet skapar oro, vilket leder till personalomsättning samt effektivitets- och produktionsstopp då verksamheten återkommande blir osäker på sin framtid och påverkar även förutsättningarna för gemensamma kunder att få ett sammanhållet och nära stöd